

SIMPOSI INTERNACIONAL PAISATGE AGRICULTURA DONA 9-10 MAIG PRIORAT/2019 ESCALADEI

Programa

Presentació

En un món globalitzat, en què la subsistència de les identitats col·lectives i la necessària connexió i intercanvi malden per conviure, existeixen models agraris resilents que, des de la tradició i la innovació, posen de manifest la viabilitat de sistemes que s'adeqüen a la idiosincràsia dels territoris i procuren una vida digna a les persones que els habiten i els construeixen dia a dia. Són models en els quals la relació directa entre les persones i el seu entorn és ancestral, present i viva, i on el paper de la dona té una importància cabdal, tant en la pràctica quotidiana com en la transmissió de sabers.

El Simposi pretén crear lligams entre paisatges, iniciatives i projectes d'arreu del món que treballen pel reconeixement d'aquests models agrícoles, la seva viabilitat, i la salvaguarda de l'insubstituïble capital biocultural que representen.

Continguts

El Simposi està estructurat en quatre blocs: valors, model, governança i paisatge cultural agrícola del Priorat. Els eixos temàtics del Simposi (paisatge, agricultura i dona) es presentaran i es treballaran de manera transversal en els quatre blocs.

01 Valors

Els paisatges agraris adequats a la idiosincràsia dels territoris generen un sistema de valors propis. Quins són aquests valors? Quin paper hi ha tingut —i hi té— la dona? El coneixement —i reconeixement— d'aquests valors pot contribuir a la transició cap a un nou model de valors col·lectius que han de ser reincorporats, promoguts i reforçats.

02 Model

Quins són els components clau per al manteniment i la promoció d'un model agrari i territorial viable? En aquest bloc es parlarà del model com a expressió de la pràctica de l'activitat agrícola, del paper que hi tenen els seus actors, de l'important paper de la dona i dels paisatges que en resulten.

03 Governança

La coordinació, la cooperació i la concertació entre les diverses administracions, a diferents escales, i amb les comunitats i els seus agents socials i econòmics, són claus per al bon funcionament i la viabilitat d'un paisatge agrícola determinat. En aquest bloc es parlarà sobre les relacions necessàries entre els actors per a una gestió i una acció col·lectives del paisatge que contrastin amb els plantejaments més unilaterals i jerarquizats.

04 Paisatge cultural agrícola del Priorat

El bloc té per objectiu conèixer, compartir i debatre experiències i iniciatives que construeixen el model del paisatge agrícola del Priorat i la seva gestió, que poden ser interessants per generar intercanvis enriquidors amb altres paisatges del món.

El paisatge amfitrió: el paisatge cultural agrícola del Priorat

L'agricultura al Priorat ha configurat el seu paisatge a partir d'una terra amb una forta personalitat. El mosaic que el forma i li dona identitat es replica de tal manera i amb tanta força que, posteriorment, es reflecteix en la riquesa del seu patrimoni agrícola i del seu patrimoni cultural material i immaterial. En un espai ben delimitat i reduït conviuen expressions prou diverses que constitueixen un tot, fet de retalls i bocins, de trossos, que de manera conjunta i solidària componen el paisatge cultural agrícola de policultiu i de mosaic mediterrani. Aquest paisatge reflecteix un model determinat en el qual la dimensió humana de l'activitat agrària s'harmonitza amb aquest mosaic de petites peces. En aquest sentit, el paisatge agrícola del Priorat pot aportar un gra d'arena en els sistemes agrícoles del món i en la posada en valor d'aquest model.

Impulsa /

CPSP

Comissió del Paisatge i la Sostenibilitat del Priorat

Organitza /

Observatori del Paisatge

Amb el suport de /

PRIORAT

Dijous, 9 de maig

9:00 **Benvinguda als participants**

9:30 **Inauguració i presentació del Simposi**

Meritxell Martorell. Alcaldessa de la Morera de Montsant

Jordi Sabaté. President del Consell Comarcal del Priorat

Teresa Jordà. Consellera d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

Josep Maria Prunera. Diputació de Tarragona

Pilar Just. Presidenta de Prioritat

Pere Sala. Director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

Elisa de Cabo. Subdirectora General de Protecció del Patrimoni Històric del Ministeri de Cultura

Josep Manuel Rueda. Director de l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural

BLOC 1. VALORS DELS PAISATGES AGRÍCOLES RESPECTUOSOS AMB LA IDIOSINCRÀCIA DEL TERRITORI

Presenta i modera: **Clelia Maria Puzzo.** Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO). Sistemes Ingeniosos del Patrimoni Agrícola Mundial (SIPAM)¹

10:00 **El reconeixement universal dels valors dels paisatges culturals agrícoles**

Isabelle Anatole-Gabriel. Responsable de la Unitat d'Europa i Amèrica del Nord del Centre del Patrimoni Mundial, UNESCO

10:20 **Els valors dels paisatges agrícoles. El cas del Priorat-Montsant-Siurana**

Joan Reguant. Coordinador de la Candidatura Priorat-Montsant-Siurana, president d'ICOMOS Andorra

10:40 **Els paisatges agrícoles tradicionals i el rol de la dona**

Wendy Cruz. Via Campesina d'Honduras

11:00 **Pausa – cafè**

11:30 **El paper central de la dona en el sistema agrícola i cooperatiu de la producció de l'oli d'Argan²**

Mina El Mghari. Universitat de Rabat

Amal El Hantati. Presidenta de la cooperativa de dones de l'oli d'Argan (Marroc)

11:50 **Debat**

13:00 **Dinar**

15:30 **Sortides guiades (simultànies)**

— **Visita a la Vilella Baixa** (molí) - **Gratallops** (Vinicola del Priorat, cooperativa) i “els Escurçons” tros de la família Perez - Ovejero - Celler Mas Martinet

— **Visita a La Bisbal de Falset** (oli, cooperativisme, ramaderia ecològica, paisatge de la pedra seca)

— **Visita a Cornudella i Siurana** (ramaderia ecològica i comercialització de producte de proximitat)

— **Visita al Masroig - els Guiamets - Capçanes - Falset** (policultiu, cooperativisme, explotació familiar)

20:00 **Sopar oficial del Simposi**
Sala del castell de Falset

Divendres, 10 de maig

BLOC 2. MODELS AGRARIS PER A UNS PAISATGES RESILIENTS I VIABLES

Presenta i modera: **Maria Rovira**
Unió de Pagesos

9:00 **Models alternatius de producció i consum agroalimentaris per a la millora dels processos de desenvolupament local**

Representant d'Agroecology Europe

9:20 **La importància de les agricultures de petita escala a la Mediterrània**

Tahani Abdelhakim. Directora d'Estudis al CIHEAM-IAMM International Center for Advanced Mediterranean Agronomic Studies - Institut Agronomique Méditerranéen de Montpellier

9:40 **L'agricultura domèstica. L'accés de la dona a la terra i a l'emprenedoria**
Roamba Ouédraogo Maimounata. Secretària General Adjunta de l'Association Bi-Songo

Marie Guigma. Secretària de mobilització femenina (Burkina Faso)

10:00 **Cooperativisme i dona en un paisatge cultural agrícola del Patrimoni Mundial**

Nidia Cabrera Huerta. Administradora del Paisaje Cultural “Valle de Viñales” (Pinar del Río, Cuba)

10:20 **Debat**

11:00 **Pausa-cafè**

BLOC 3. LA GOVERNANÇA DELS PAISATGES AGRÍCOLES

Presenta i modera: **Roser Vernet.**
Coordinadora de Prioritat

11:30 **El rol de la governança en la comercialització agrària i els sistemes alimentaris**

Mirene Begiristain. Doctora en Economia. Universitat del País Basc

11:50 **L'experiència dels bancs de terres a Galícia**

Cristina Zolle. Tècnica d'Estudis i Dinamització. Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (AGADER)

12:10 **Gestió col·lectiva a la Mediterrània dels paisatges agrícoles de la pedra seca. El cas de Zagori, una comunitat de municipis de les muntanyes del nord-oest de Grècia**

Eleni Pankgratiou. Arquitecta i geògrafa. Secretària adjunta de la Société scientifique pour l'étude pluridisciplinaire de la Pierre Sèche (S.P.S)

12:30 **El cooperativisme com a model integrador**

Marina Vilaseca. L'ARADA. Creativitat Social

12.50 **Debat**

14:00 **Dinar**

Lliurament als assistents dels principals punts tractats, base per al debat del final i per a les conclusions

15:00 **Visita comentada a la Cartoixa d'Escaladei**

BLOC 4. EL PAISATGE CULTURAL AGRÍCOLA DEL PRIORAT

Presenta i modera: **Isabel Salamanya.**
Geògrafa. Universitat de Girona

16:00 **Excepcionalitats del sector agrari del Priorat**

Joan Queralt. Oficina al Priorat del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya

16:20 **Tradicció i innovació en l'agricultura de petita escala**

Sara Pérez. Viticultora i enòloga

16:40 **Fòrum Agrari del Priorat: on som i on anem**

Ferran Mestres. Dinamitzador del Fòrum Agrari del Priorat

17:00 **El Banc de Terres del Priorat**

Mireia Vilamala i Isabel Ayala. Responsables del Banc de Terres del Priorat

17:20 **Debat**

18:00 **Debat general**
Montse Serra. Periodista
Mercè Folch. Periodista
Toni Orensanz. Periodista

19:00 **Cloenda i presentació del catàleg de l'exposició 'El Priorat per Josep Subirats'**

Preus de les inscripcions

Des de l'obertura d'inscripcions fins al dia 15 d'abril

General: 75 €

Habitants del Priorat: 50 € *

Estudiants i persones inscrites a l'atur: 25 € **

A partir del dia 16 d'abril fins a tancar inscripcions

General: 100 €

Habitants del Priorat: 75€ *

Estudiants i persones inscrites a l'atur: 50 € **

El preu inclou els àpats i les visites.

* Cal document que ho acrediti. La diferència en el preu d'inscripció és assumida pel Consell Comarcal i Prioritat.

** Cal document que ho acrediti.

El Priorat per Josep Subirats. Seixanta anys dibuixant el Priorat

Exposició que es podrà visitar durant el Simposi a la Cartoixa d'Escaladei.

¹ A l'Estat espanyol hi ha tres llocs inscrits al SIPAM (Sistemes Ingeniosos del Patrimoni Agrícola Mundial, de la FAO): el Sistema agrícola del Valle Salado de Añana, el Sistema de producció de raïms de Màlaga a l'Axarquia i el Sistema Agrícola de les Velles Oliveres del Territori del Sènia.

² *Els coneixements, tècniques i pràctiques vinculats a l'argan* van ser inscrits el 2014 a la Llista representativa del patrimoni cultural immaterial de la humanitat (UNESCO).